

Πανεπιστήμιο Πατρών

**Laboratório
de Teatro
de Animação**

Escola de Belas Artes / UFRJ

Universidade Federal do Rio de Janeiro

Στο πλαίσιο του μαθήματος *Το ελληνικό θέατρο σκιών* του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών και, υπό την εποπτεία της υπεύθυνης καθηγήτριας Ιωάννας Παπαγεωργίου, θα διεξαχθεί:

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: **Gilson Moraes Motta**, Επίκουρος Καθηγητής, Federal University of Rio de Janeiro, Βραζιλία

Χώρος διεξαγωγής εργαστηρίου: Αίθουσα «Μελίνα Μερκούρη» (κτήριο Βιολογικού)

Περίοδος διεξαγωγής: Δευτέρα 21 - Παρασκευή 25 Μαΐου 2018

Διάρκεια μαθημάτων: 5 μαθήματα διάρκειας 3 ωρών (σύνολο 15 ώρες)

Ώρες διεξαγωγής εργαστηρίου: Δευτέρα-Πέμπτη: 18:00-21:00, Παρασκευή: 12:00-15:00

Στο εργαστήριο θα συμμετέχουν ενεργά 20 φοιτητές. Πέραν αυτών μπορούν να το παρακολουθήσουν και άλλοι ενδιαφερόμενοι με την προϋπόθεση να προσέρχονται στον χώρο διεξαγωγής προ της ώρας έναρξης.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η εξοικείωση των συμμετεχόντων στη θεωρία και στις πρακτικές του σύγχρονου θεάτρου σκιών με παρουσίαση και πρακτική εφαρμογή των βασικών αρχών της παράστασης με χρήση της σκιάς: του συμβολισμού της σκιάς, των αισθητικών χαρακτηριστικών, του λεξιλογίου, της τεχνικής, της γλώσσας και της δραματουργίας του σύγχρονου θεάτρου σκιών.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Το εργαστήριο θα διεξαχθεί κατά τη διάρκεια πέντε τρίωρων συναντήσεων. Κατά τη διδασκαλία θα συνδυάζεται η θεωρία με την πρακτική. Στο επίπεδο της θεωρίας θα προσεγγισθούν πτυχές της σύγχρονης αισθητικής του θεάτρου σκιών, του συμβολισμού της σκιάς, καθώς και η δραματουργία του. Θα γίνει παρουσίαση παραστάσεων με βίντεο και φωτογραφίες. Στο επίπεδο της πρακτικής, οι συμμετέχοντες θα διερευνήσουν τις τεχνικές έκφρασης μέσω της σκιάς (σχέση με τις πηγές του φωτός, χαρακτηριστικά των προβαλλόμενων αντικειμένων, επιφάνειες προβολής, δράση και αφήγηση μια ιστορίας με χρήση της σκιάς).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Πρώτη συνάντηση:

1. Θεωρία και ιστορία του σύγχρονου θεάτρου σκιών

- Η αναβίωση του θεάτρου σκιών κατά τη δεκαετία του 1970 στην Ιταλία και στη Γαλλία. Σύγκριση του παραδοσιακού θεάτρου σκιών (ινδικό, ελληνικό, κινέζικο) με το σύγχρονο θέατρο σκιών. Η σημασία της παράστασης με σκιές στη σύγχρονη τέχνη.
- Διαφορετικές μορφές και τεχνικές παραστάσεων με σκιές. Προβολή βίντεο: *Manual cinema* (ΗΠΑ), *Lumbra* (Βραζιλία), *Teatro Gioco Vita* (Ιταλία), *Sombreiro Andante* (Βραζιλία).

2. Πρακτική: Ανακαλύπτοντας τις σκιές

- Τι είναι η σκιά; Εμπειρίες με φως και σκιά.
- Προβάλλοντας σκιές. Βασικά στοιχεία: πηγή του φωτός, προβαλλόμενο αντικείμενο, επιφάνειες προβολής.
- Πηγές του φωτός: κεριά, φακοί, φανάρια, ανακλαστήρες, κινητό τηλέφωνο, προβολείς αυτοκινήτου. Χρήση διαφορετικών πηγών φωτός.
- Αίσθηση και αντίληψη της σκιάς. Σκοτάδι και φως. Βλέποντας σκιές. Σχεδιασμός φιγούρων με σκιές.

Δεύτερη συνάντηση:

1. Θεωρία: Ο συμβολισμός της σκιάς

- Η σκιά: νόημα και συμβολισμός (Μεθοδολογία: συζήτηση).
- Θέματα και έννοιες σχετικές με τον «κόσμο» της σκιάς: το *είδωλο* (Doulbe).
- Το θέατρο σκιών και ο συμβολισμός της σκιάς.

2. Πρακτική: Βασικό λεξιλόγιο του θεάτρου σκιών

δισδιάστατες φιγούρες, κούκλες.

- Εξερεύνηση της σχέσης πηγής φωτός - επιφάνειας προβολής - αντικειμένου προβολής.

- Εξερεύνηση της πηγής του φωτός: Θέση της πηγής. Κατεύθυνση της πηγής. Γωνίες του φωτός. Η εγγύτητα της πηγής με το αντικείμενο. Κίνηση της πηγής. Χρήση δύο πηγών φωτός. Συνδυασμός διαφορετικών πηγών.

- Επιφάνειες προβολής: οθόνη, τοίχοι, άλλες επιφάνειες. Κινητές οθόνες. Σώμα. Εξερευνώντας τις επιφάνειες.

- Εξερεύνηση Αντικειμένων Προβολής (ΑΠ): σώμα, τρισδιάστατα αντικείμενα,

Τρίτη συνάντηση:

1. Θεωρία: Δραματουργία για το θέατρο σκιών

- Τι σημαίνει 'δραματουργία για το θέατρο σκιών'; Χαρακτηριστικά ενός έργου θεάτρου σκιών. Παρουσίαση του συμβολισμού των σκιών, των θεμάτων και των εννοιών.
- Δραματουργία για φιγούρες σκιών.
- Παραδείγματα δραματουργίας για το θέατρο σκιών.
- Προβολή βίντεο.

2. Πρακτική: Παράσταση θεάτρου σκιών

- Δρώντας ως σκιά: αρχές της παράστασης με σκιές. Κίνηση και ρυθμός. Σχέση μεταξύ ΑΠ και πηγών: θέση, απόσταση, κατεύθυνση.
- Η γλώσσα της σκιάς: Εξερεύνηση των σχέσεων: Πηγής φωτός - προβαλλόμενων Αντικειμένων - Επιφάνειας προβολής (Π-Α-Ε). Εξερεύνηση Π-Α-Ε για τη δημιουργία εφέ: μεγέθυνση, παραμόρφωση και πολλαπλασιασμός τη σκιάς, επικάλυψή της από άλλες σκιές.
- Συμπέρασμα: Προσδιορισμός των ευρύτερων πτυχών της γλώσσας των σκιών.

Τέταρτη συνάντηση:

1. Πρακτική: προετοιμασία δημιουργίας μικρής σκηνής θεάτρου σκιών
 - Κίνητρα για την πρακτική: Πού είναι η σκιά σου; Ποιος είναι η σκιά σου;
 - Δυναμική της ομάδας: Οι συμμετέχοντες θα συζητήσουν τη δυνατότητα δημιουργίας μικρών σκηνών που θα διερευνούν θέματα σχετικά με τη σκιά (Είδωλο κλπ.)
 - Ορισμός ομάδων εργασίας για τη δημιουργία σκηνών.
 - Οι συμμετέχοντες θα διερευνήσουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν μια μικρή δραματική κατάσταση εφαρμόζοντας τις ιδέες που έχουν αναπτυχθεί πριν.
 - Σκηνικές εμπειρίες με Π-Α-Ε.
 - Δημιουργία μιας μικρής ιστορίας με σώματα, αντικείμενα ή / και φιγούρες.

Πέμπτη συνάντηση:

1. Πρακτική: δημιουργία μικρής σκηνής θεάτρου σκιών

- Οι ομάδες θα δημιουργήσουν μια μικρή σκηνή, διερευνώντας τις σχέσεις Π-Α-Ε και τα θέματα και τις έννοιες που σχετίζονται με τις σκιές.
- Εξερεύνηση Π-Α-Ε για τη δημιουργία δραματικών καταστάσεων.
 - Δημιουργία μιας δραματικής κατάστασης με Π-Α-Ε.
 - Αφήγηση μιας ιστορίας με προβολή σκιών.
 - Βελτίωση των μικρών "σκηνών": οδηγίες για

υποκριτική, φωτισμό, αντικείμενα κλπ.

- Παρουσίαση των σκηνών (οι σκηνές δεν θα υπερβαίνουν τη διάρκεια 3 λεπτών).
- Συζήτηση για τις σκηνές
- Αξιολόγηση του μαθήματος

